

Näringsdepartementet
Energienheten
Björn Telenius
103 33 Stockholm

REMISSYTTRANDE
N2009/5373/E

Statens energimyndighets rapport om biogasstrategi

Förslag till en sektorsövergripande biogasstrategi

Skogsindustrierna har lämnats tillfälle att ge synpunkter på rubricerade förslag. Vi vill framföra följande:

SAMMANFATTNING

- Skogsindustrierna stödjer förslaget att strategin ska fokusera på att sluta kretslopp, dvs på avfallsprodukter. Vi stödjer också förslagen om forskning och anser det angeläget att utreda förgasningsteknikens framtida roll.
- Skogsindustrins anser att skogsråvaran i första hand ska nyttjas för att tillverka skogsindustriprodukter med ett högt förädlingsvärde. Dessa produkter återvinns och återanvänds för att därefter användas som energiråvara. Det är således industrins restprodukter som i möjligaste mån ska användas för energiändamål. Skogsindustrin är en Sveriges viktigaste basnäringar. Olika former av stöd som ger hög betalningsförmåga för energianvändning av industriråvara höjer priset på skogsråvara och påverkar industrins lönsamhet negativt. Därmed riskerar man att minska skogsindustrins betydelse för sysselsättning och välfärd.

Allmänna synpunkter

Skogsindustrierna stödjer förslagen att strategin ska fokusera på att sluta kretslopp, dvs på avfallsprodukter. Vi stödjer också förslagen om ökad forskning och anser det angeläget att utreda förgasningsteknikens framtida roll.

Skogsindustrierna stödjer utredningens slutsats att biogasen ger mest miljönytta vid användning i tung trafik i stadsmiljö. Distributionskostnaden talar mot att använda biogas i skogsbrukets arbetsmaskiner och för skogsbrukets transporter. Ett generellt stöd för biogas som drivmedel bör därför inte införas om det utformas genom att ytterligare beskatta användningen av fossila drivmedel, en åtgärd som skulle fördyra skogsbrukets verksamhet).

Synpunkter på termisk förgasning och råvarutillgång

Utredningen har valt att avgränsa strategin till etablerad teknik. Termisk förgasning berörs dock i utredningen. Skogsindustrierna stödjer denna avgränsning och redogör nedan för skälen till detta.

Skogsindustrin svarar för ca 10 % av industrins arbetstillfällen och förädlingsvärde samt 15-20 % av industriinvesteringarna i Sverige. Skogsindustrin har sedan oljekrisen på 70-talet fasat ut i stort sett all oljeanvändning. Idag får industrin 90 % av sitt värmeenergibehov för tillverkningsprocesserna från bibränslen, vilka främst utgörs av egna restprodukter. Dessutom produceras ca 6 TWh el av bibränslen genom mottryckskraft och ca 20 TWh direkt eller indirekt till fjärrvärmnäten i form av värme- eller råvaruleveranser till detta system.

Skogsindustrins anser att skogsråvaran i första hand ska nyttjas för att tillverka skogsindustriprodukter med ett högt förädlingsvärde. Dessa produkter återvinns och återanvänds för att därefter användas som energiråvara. Industrins restprodukter ska i möjligaste mån användas som energiråvara. Skogsindustrierna utredde tillgången på grenar och toppar (grot) och stubbar i samband med att Energimyndigheten utvecklade den nationella planen för förnybar energi. Vi kom till samma slutsats som myndigheten nämligen att uttaget med hänsyn till biologiska och tekniska begränsningar kan ökas med 20 TWh till år 2020. En stor del av den råvara som ligger i närheten av tätt bebyggda områden tillvaratas redan. De tillkommande volymerna finns i glesbygd och på långa avstånd från avnämarna vilket kräver utveckling av teknik och logistik för att inte energisektorn ska konkurrera om den mer närbelägna industriveden. En ökning med ca 20 TWh råvara är således inräknad i Energimyndighetens plan för kraft och/eller värmeproduktion.

Idag stöds användning av förnybara bränslen genom befrielse från koldioxidskatt och elcertifikat. Eftersom stödet är generellt för all biomassa ger det även energisektorn en god betalningsförmåga för industriveden. Ytterligare stöd för termisk förgasning av skogsråvara skulle riskera att konkurrera ut delar av skogsindustrin.

God tillgång på skogsråvara förs fram som ett argument för satsning på termisk förgasning. Avverkningen i Sverige är visserligen ca 75 % av tillväxten men enligt Skogsstyrelsens beräkningar i SKAVB 08 kan denna nivå inte öka i nämnvärd omfattning de närmaste 20 åren. Avverkningsnivån begränsas av tillgången på avverkningsmogen skog och den överskjutande tillväxten återfinns till stor del i ungskog och i reservat. I de pågående förhandlingarna om ett nytt klimatavtal diskuteras redovisningsprinciper för skogsbruk. Om skogen omfattas av ett sådant avtal innebär det att en ökad användning av skogsråvara utöver en långsiktigt hållbar nivå påverkar Sveriges möjligheter att klara sina klimatåtaganden.

Att producera biogas av cellulosaindustrins avloppsslam kan vara en framkomlig väg vilket pågående FoU-arbete får utvisa.

Synpunkter på stöd för energiproduktion

Skogsindustriernas generella synpunkt om stöd är att dessa bör vara teknikneutrala. Staten behöver dock stödja pilotanläggningar eftersom det är för stora insatser och risk för att ett enskilt företag ska kunna göra dem. När det gäller energi är ett stöd till tillverkning och transport av råvaran att föredra framför att stödja enskilda tekniska lösningar.

Skogsindustrierna den 4 april 2011

Mårten Larsson
Skogsdirektör